

מאירס - ג'זינט - מכון ברודקדייל
MYERS - JDC - BROOKDALE INSTITUTE
مايرس - جوينت - معهد بروكديل

מרכז אנגלברג לילדים ולנוער

**"דרך המלך" – חונכות אישית של
נוער בסיכון כהכנה לעולם העבודה
ממצאי הערכה**

ליאת ואזן-סיקרין ♦ ברכי בן סימון ♦ פאולה כאהן-סטרבצ'ינסקי

דוח זה הוא חלק ממחקר הערכה של תכנית "נקודת מפנה"
המחקר מומן בסיוע עמותת אשלים בשיתוף עם
הבנק הבין-לאומי וארגון מתן

דוח מחקר

דמ-596-11

"דרך המלך" – חונכות אישית של נוער בסיכון כהכנה לעולם העבודה ממצאי הערכה

ליאת ואזן-סיקרין ברכי בן סימון פאולה כאהן-סטרבצ'ינסקי

דוח זה הוא חלק ממחקר הערכה של תכנית "נקודת מפנה"
המחקר מומן בסיוע עמותת אשלים בשיתוף עם הבנק הבין-לאומי וארגון מתן

עריכת לשון: בלהה אלון
תרגום לאנגלית (תמצית מחקר והודעת פרסום): נעמי הלסטד
הפקה והבאה לדפוס: לסלי קליינמן

מאיירס-ג'וינט-מכון ברוקדייל
מרכז אנגלברג לילדים ולנוער
ת"ד 3886
ירושלים 91037

טלפון : 02-6557400
פקס : 02-5612391

כתובת באינטרנט : www.jdc.org.il/brookdale
דואר אלקטרוני : brook@jdc.org.il

פרסומים נוספים של מאירס-ג'וינט-מכון ברוקדייל בנושאים קשורים

ואזן סיקרון, ל. ; בן סימון, ב. ; כאהן-סטרבצינסקי, פ. (טרם פורסם). הערכת תכנית NFTE - ממצאי מחקר הערכה.

כאהן-סטרבצינסקי, פ. ; לוי, ד. 2011. מאפיינים וצרכים של הנערים המטופלים בשירות מבחן לנוער-משרד הרווחה והשירותים החברתיים. דמ-585-11.

כאהן-סטרבצינסקי, פ. ; יורוביץ, ל. 2009. מעבר לעולם העבודה וקידום תעסוקתי : תכניות בעבור בני נוער וצעירים בסיכון בארצות הברית ובמדינות נוספות ב-OECD - סקירת ספרות. דמ-521-09.

כאהן-סטרבצינסקי, פ. ; ואזן-סיקרון, ל. 2008. ממצאים עיקריים ותובנות מתוך מחקר ההערכה של שלושה מודלים של מרכזים לנוער בסיכון: מית"ר, עירונוער ומונתדא אל שבאב. דמ-511-08.

כאהן-סטרבצינסקי, פ. ; דולב, ט. ; שמש, א. 1999. סקר בני נוער בטיפול היחידות לקידום נוער שבפיקוח מינהל חברה ונוער, במשרד החינוך, התרבות והספורט: מאפיינים, צרכים ומענים. דמ-344-99.

כהן-נבות מ. ; אלנבוגן-פרנקוביץ, ש. ; ריינפלד, ת. 2001. הנשירה הגלויה והסמויה בקרב בני נוער. דמ-381-01.

להזמנת פרסומים נוספים ניתן לפנות למאירס-ג'וינט-מכון ברוקדייל, ת"ד 3886, גבעת הג'וינט, ירושלים 91037, טל': 02-6557400, פקס: 02-5612391, דואר אלקטרוני: brook@jdc.org.il.
ניתן לעיין בפרסומים אלה גם באתר המכון: www.jdc.org.il/brookdale

תמצית מחקר

"דרך המלך" היא תכנית לבני נוער (גילאי 12-18) במצבי סיכון, מצוקה ועבריינות, אשר באמצעות מתנדבים הפועלים כחונכים מיועדת לסייע לבני הנוער ליצור קשר של אמון ותמיכה ולצאת ממעגל המצוקה. בני הנוער מופנים לתכנית על-ידי שירותים שונים, רובם שירותים קהילתיים, אשר מטפלים בהם. התכנית הוקמה בשנת 2006 ביוזמת עמותת עלם ושירות מבחן לנוער, ופועלת כחמש שנים בשיתוף רב-ארגוני ורב-מגזרי. כיום שותפים לתכנית: ממשד הרווחה - שירות מבחן לנוער, השירות למתבגרים, צעירות וצעירים (לשעבר השירות לנוער וצעירים והשירות לנערות וצעירות); ממשד החינוך קידום נוער; בביטוח הלאומי הקרן לילדים בסיכון; אשלים; עלם ורשויות מקומיות.

על-פי מסמכי הרקע של התכנית, מטרתיה המרכזיות הן: העלאת הדימוי והערך העצמי של בני הנוער; יצירת קשר משמעותי עם מאמן לחיים; פיתוח ושיפור המיומנויות וכישורי החיים של בני הנוער; סיוע בהליך שיקומי ושילוב בני הנוער בתעסוקה, בהכשרות מקצועיות, במסגרות לימודיות ובמסגרות נורמטיביות אחרות.

התכנית כוללת חמישה מסלולי פעילות. במסגרת המחקר נבדקו שלושת המסלולים הבאים:

1. **חונכות אישית** - חונכות "קלאסית", במסגרתה חונך¹ - בוגר המלווה במשך שנה לפחות בני נוער ומסייע להם בתחומים שונים באמצעות יצירת קשר בין-אישי חם ותומך.
2. **חונכות אישית בעסקים** - דומה לחונכות האישית אך מתייחדת בכך שהמפגשים נערכים במקום עבודתו של החונך, דבר המאפשר גם חשיפה רכה של בני הנוער לעולם העבודה.
3. **שילוב בתעסוקה** - שילוב בני נוער בבתי עסק אשר הביעו נכונות לקחת חלק בתכנית, תוך תמיכה וליווי של המעסיק או עובד מטעמו בתהליך ההשתלבות. לעתים, בני נוער המשתתפים ב"חונכות אישית" ישולבו בהמשך גם בתעסוקה, בד בבד עם המשך קשר החונכות.

שני המסלולים שלא נבדקו הם: "חונכות קבוצתית" - פורמט שהיה בשלבי פיתוח בעת ביצוע ההערכה; "הכשרות מקצועיות" - לא הוערך לבקשת צוות התכנית, הן מכיוון שרצו לבחון את החניכה בהיותה מוקד התכנית והן מכיוון שההכשרות ניתנו במסגרות "עצמאי בשטח" ו"רשתות", תכניות שמומנו בנפרד.

בעקבות פנייה של אשלים למאייירס-גיוינט-מכון ברוקדייל בוצע מחקר הערכה על-ידי מרכז אנגלברג לילדים ולנוער במכון. מחקר ההערכה החל בשנת 2009. במסגרת ההערכה נבדקו עשרת היישובים בהם פעלה התכנית: באר שבע, ירושלים, רמלה-לוד, תל אביב, פתח תקוה, כפר סבא, נתניה, חדרה, אור עקיבא וחיפה. נכללו בה כל המשתתפים אשר הוותק שלהם בתכנית באותה עת היה שישה חודשים לפחות (בסך-הכל 136 בני נוער ו-92 חונכים). תנאי זה נועד להבטיח פרק זמן משמעותי להתנסות בפעילות, דבר שיאפשר מתן מידע רלוונטי וחיוני על הנעשה בתכנית.

¹ לנוחות הקריאה נשתמש לאורך הדוח בלשון זכר.

מטרות ומערך המחקר

המטרות העיקריות של מחקר ההערכה היו:

- א. לאפיין את המשתתפים בתכנית - בני נוער וחונכים
- ב. לספק למפעילי התכנית מידע על אופן הפעלתה כבסיס לשיפור התכנית ולהרחבתה
- ג. לבדוק את שביעות הרצון של גורמים שונים מהיבטים שונים של הפעלת התכנית: בני נוער, חונכים, צוות התכנית ברמת המטה והיישוב, אנשי השירותים המפנים והשותפים
- ד. לבחון את תפיסת תרומות התכנית על-ידי בני הנוער, החונכים, השירותים המפנים ומקומות העבודה הקולטים משתתפים.

המחקר נמשך כשנתיים ואיסוף המידע נערך בשני שלבים:

- (1) איסוף המידע בשלב הראשון נערך בחודשים אפריל-נובמבר 2009, וכלל קבלת מידע על פרופיל המשתתפים באמצעות שאלון למילוי עצמי לחונכים, וטופס על אודות בני הנוער שמילאו אנשי השירותים המפנים בני נוער לתכנית. כמו-כן, נאסף מידע על היבטים שונים ביישום התכנית באמצעות ראיונות פנים-אל-פנים עם מנהלת התכנית ועם שותפים ברמת המטה, קבוצת מיקוד עם הרכזים היישוביים וראיונות טלפוניים עם אנשי השירותים המפנים.
- (2) איסוף המידע בשלב השני נערך בחודשים ינואר-מאי 2010 וכלל מידע איכותני על שילוב בני הנוער בתעסוקה וכן על תפיסת התרומות של התכנית ברמות השונות. המידע נאסף באמצעות ראיון פנים-אל-פנים עם מנהלת התכנית ועם בני נוער משותפי התכנית, קבוצת מיקוד עם הרכזים היישוביים וראיונות טלפוניים עם מעסיקים הקולטים בני נוער במסגרת התכנית, וכן עם בני נוער בוגרי התכנית.

מאפייני אוכלוסיית התכנית - בני נוער וחונכים

בני הנוער

מאפיינים אישיים ומשפחתיים - מהממצאים עולה כי 65% מבני הנוער בתכנית הם בנים, כשני-שלישים הם ילידי הארץ (63%), וכרבע (26%) הם ילידי ברית-המועצות לשעבר. עוד נמצא כי הגיל הממוצע של בני הנוער הוא 18, כשטווח הגילים נע בין 13 ל-26.² אחוז גבוה מבני הנוער (41%) חיים במשפחות חד-הוריות,³ וחמישית מהם באים ממשפחות בהן ראש המשפחה אינו עובד. בבדיקה של העיסוק העיקרי נמצא כי בקרב בני נוער עד גיל 18 - 78% לומדים בבית-ספר,⁴ 2% לומדים במסגרות אלטרנטיביות, 17% עובדים ו-3% לא עובדים ולא לומדים. בקרב בני הנוער הבוגרים (גילאי 19 ומעלה) נמצא כי אחוז המנותקים גבוה פי 4 מאשר בקרב בני ה-13-18 (12% אינם עובדים ואינם לומדים). 39% מתוכם לומדים, 4% לומדים במסגרות אלטרנטיביות, 35% עובדים, ו-10% ממתנינים לגיוס.

² למרות שאוכלוסיית היעד היא עד גיל 18, הופנו גם כמה צעירים בגילים מבוגרים יותר, בגלל הצורך של השירותים למצוא מענים בעבורם.

³ לשם השוואה, אחוז הילדים בני 0-18 בישראל החיים במשפחות חד-הוריות הוא 8.5% (בן אריה, ציונית וקמחי, 2009).

⁴ בתי-הספר כוללים גם מסגרות לימוד המשלבות הכשרה מקצועית ועבודה.

תחומי קושי עיקריים - מדיווח אנשי השירותים המפנים עולה כי הקשיים המרכזיים של בני הנוער הם בקשר עם ההורים (62%), בתפקוד הלימודי (56%), וקשיים רגשיים (53%). כמו-כן דווח על מעורבות בעבריינות לגבי 37% מבני הנוער.

גורמים מפנים לתכנית - 32% מבני הנוער הופנו לתכנית דרך שירות מבחן, 23% דרך שירותי רווחה אחרים, 21% דרך בתי-ספר (יועצת או קצין ביקור סדיר), 12% דרך קידום נוער, 7% מפרויקטים אחרים של עלם, ו-5% מהוסטלים ופנימיות.

החונכים

מאפיינים אישיים ומשפחתיים - כמחצית מהחונכים (52%) הם גברים ומרביתם (83%) ילידי הארץ. כמו-כן, מעל 40% הם אנשים בוגרים בני 36-69 (הגיל הממוצע של החונכים בתכנית הוא 37). ממצא זה תואם את מדיניות התכנית לגייס חונכים בוגרים יותר שלטענתם מצליחים ליצור קשר משמעותי עם בני הנוער.

מאפיינים תעסוקתיים ולימודיים - מעל מחצית (56%) דיווחו כי הם בעלי תואר שני או שלישי, ו-36% מהחונכים היו סטודנטים בעת מילוי הסקר. עוד נמצא כי 89% מהחונכים עובדים, רובם (73%) במשרה מלאה. ממצא זה תואם ממצאים בספרות לפיהם ההתנדבות נפוצה יותר בקרב בעלי השכלה, הכנסה ומצב תעסוקתי גבוה (Pearce, 1993), וכן את תפיסת מנהלי התכנית, השואפים לגייס חונכים עובדים אשר ישמשו מודל תעסוקתי לבני הנוער.

רקע ומניעים להתנדבות - הנתונים על רקע החונכים מלמדים כי הם בעלי רקע עשיר בהתנדבות: ליותר ממחציתם ניסיון בהתנדבות ול-48% מהם ניסיון בעבודה עם בני נוער בשכר או בהתנדבות. עוד עולה כי המניע המרכזי להתנדבות הוא מניע ערכי של **עזרה לזולת**.

צוות התכנית

על הפעלת התכנית מופקדים מנהלת התכנית והרכזים היישוביים. תפקידה העיקרי של המנהלת הוא ליווי הרכזים בעבודתם באמצעות מתן הדרכות פרטניות וקבוצתיות ואחריות על התכנים ועל פיתוח הכלים המקצועיים. תפקיד הרכזים מתמקד בעבודה עם החונכים וכן באחריות לקשר עם אנשי השירותים המפנים, וזאת בהיקף של חצי משרה. בשלב השני של איסוף המידע הורחבו תחומי האחריות שלהם וכללו גם שילוב בני נוער בתעסוקה (תחום שהיה בהיקף מצומצם יותר בשלב הראשון). לצורך מימוש פיתוח זה של התכנית הוקצתה ביישובים הגדולים רבע משרה נוספת לתפקיד הרכז, ובחלק מהיישובים הועסק מתנדב או רכז נוסף לצורך זה.

ערוצי הפעילות בתכנית

בדיקת ההתפלגות של בני הנוער שנכללו במחקר לפי מסלולי הפעילות הראתה כי מרביתם משולבים במסלולי החונכות ("חונכות אישית" - 71%, ו"חונכות אישית בעסקים" - 13%), ומעטים במסלול "שילוב בתעסוקה" (9%). בשלב השני של איסוף המידע לא נבדקה התפלגות בני הנוער לפי מסלול אך דווח על הגדלת מספר בני הנוער במסלול "שילוב בתעסוקה".

להלן יוצגו מסלולי החונכות והתעסוקה תוך התייחסות לדפוסי הפעילות, לשביעות רצון, לתרומות ולקשיים בכל מסלול.

סוגיות עיקריות במסלולי החונכות

א. תהליך הקליטה והליווי של החונכים

הפעלת מסלול החונכות כרוכה בגיוס ובקליטה של חונכים לתכנית, ואף בהכשרתם והדרכתם לקראת העבודה עם בני הנוער ובמהלכה. העבודה עם החונכים נעשית בעיקר על-ידי הרכזים היישוביים. גם לשירותים המפנים בני נוער לתכנית יש תפקיד חשוב בליווי החונכים, והם עושים זאת בשיתוף פעולה עם הרכז היישובי.

קליטת החונכים בתכנית - תהליך הקליטה כולל שלושה שלבים: **ריאיון קבלה** - 97% מהחונכים דיווחו כי עברו ריאיון עם נציג התכנית; **הכשרה מקדימה** - שני מפגשים, בהם השתתפו 86% מהחונכים. תוכני ההכשרה נבנים ברמה המקומית על-פי הנחיות כלליות מהמטה; וכן **תהליך התאמה בין החונך לבין הנוער** - נעשה בשיתוף הרכז ואיש השירות על-פי כמה קריטריונים בסיסיים כמו מין (משתדלים שבני הנוער והחונכים יהיו מאותו מין) ומאפיינים אישיים (טמפרמנט, תחומי עניין ומקום מגורים).

דפוסי ההדרכה, המעקב והליווי השוטפים של החונכים - ההדרכה והליווי של החונכים כוללים מפגשים קבוצתיים וליווי פרטני. בחלק מהמקרים אנשי השירותים המפנים משתתפים אף הם במפגשים הקבוצתיים ונוטלים חלק בהדרכה של החונכים. לדברי אנשי צוות התכנית ואנשי השירותים המפנים, התמיכה והליווי שמקבלים החונכים לאורך כל תקופת ההתנדבות הם אחת החוזקות של התכנית המייחדות אותה מתכניות חונכות אחרות. עם זאת, בשלב הראשון של ההערכה עלה כי המפגשים הקבוצתיים אינם מתקיימים בתדירות קבועה וכי רק כמחצית מהחונכים השתתפו בכולם (מצב שהשתנה בבדיקה במהלך השלב השני של ההערכה, כפי שיפורט להלן). הליווי הפרטני מטעם הרכזים ניתן, על-פי דיווח החונכים, כמעט לכל החונכים, אך רק כמחצית מהם דיווחו כי קיבלו ליווי מטעם איש השירות המפנה. ליווי הרכזים כולל מתן ייעוץ ותמיכה וכן מעקב אחר הנעשה בחונכות, אם במפגש, בשיחת טלפון או בדוח סיכום מפגש.

בשלב הראשון של איסוף המידע עלה קושי של הרכזים היישוביים ביישום מנגנוני הליווי והמעקב אחר עבודת החונכים עם בני הנוער. הסיבה לכך הייתה תפיסתם את החונכות כהתנדבות שאינה כוללת בתוכה חובות, וכתוצאה מכך קושי לחייב את החונכים להגיע למפגשים או למלא טופסי מעקב. בתום השלב הראשון של איסוף הנתונים נערכה פגישה עם מנהלת התכנית ועם מנהלת תחום תעסוקה וקהילה בעלם וניתן להן משוב על נקודות החוזק ונקודות התורפה שעלו בתכנית. בין הנקודות הבעייתיות הועלו גם קשיים שנבעו מהיעדר דפוסי ליווי ומעקב מובנים אחר עבודת החונכים. בעקבות ממצאים אלה הציבו המנהלות לעצמן מטרה לשנות מצב זה. בשלב השני של איסוף המידע נמצא כי אכן חל תהליך של מיסוד המעקב וההדרכה של החונכים, וכן דווח על הדרכה שעברו הרכזים לשינוי תפיסת ההתנדבות כפעילות שטומנת בחובה גם מחויבויות. אנשי צוות התכנית דיווחו על הקפדה

בעריכת מפגשי הדרכה חודשיים, וכן כי הנוכחות של החונכים בהם הפכה תנאי הכרחי להשתתפות בתכנית. כמו-כן דווח לנו כי הוחלט להסדיר את המעקב באמצעות שימוש בדוח סיכום מפגש.⁵

שביעות הרצון של החונכים מתהליך הקליטה והליווי - החונכים דיווחו על שביעות רצון גבוהה מתהליך הקליטה, ההכשרה והליווי ומתרומתם של המפגשים הקבוצתיים לעבודתם (85%-95%). שביעות רצון גבוהה נרשמה גם מרמת הפניות והזמינות של הרכז, מהתמיכה ומהסיוע שהוא מספק בייעוץ על דרכי עבודה והתמודדות (מעל 87%). לעומת זאת, רק כמחצית מהחונכים היו שבעי רצון מהסיוע שקיבלו מאנשי השירותים בעבודה עם בני הנוער.

ב. דפוסי הפעילות בחונכות

במסגרת שאלון החונכים נבדקה מתכונת החונכות ודפוסי הפעילות בה. שלושה-רבעים מהחונכים דיווחו על קשר עם נער אחד, וכשליש מהם דיווחו על היכרות של שנה ומעלה עם הנער. ברוב המקרים החונכות מתרחשת במפגש שבועי של שעתיים בממוצע, כאשר 58% מהחונכים דיווחו על קשר נוסף עם בני הנוער, המתקיים באמצעות טלפון או דואר אלקטרוני.

מקומות המפגש העיקריים שצוינו מבין רשימה של מקומות אפשריים הם: מקום ציבורי (רחוב או פארק, 61%), בית קפה (58%) וכן במקום מגוריהם של בני הנוער (47%). שלוש הפעילויות העיקריות הנעשות במסגרת המפגשים, עליהן דיווחו החונכים כי נעשו "לעתים קרובות" או "תמיד", הן: שיחות בנושאים שונים (85%), אכילה משותפת (73%) ומשחקי שולחן או מחשב (37%).

בני הנוער ציינו כי השיחות עם החונכים מאופיינות בפתיחות רבה והתייחסו אליהן כבעלות תכלית במתן סיוע קונקרטי, הכוונה וייעוץ.

פעילויות ונושאי שיחה בתחום של תעסוקה - תחום זה, המהווה אחת ממטרות התכנית, נותח בנפרד כדי לבדוק כיצד הוא מתבטא במסלולי החונכות. נמצא כי נושא התעסוקה עולה בתדירות גבוהה ("לעתים קרובות" או "תמיד") בשיחות: 86% דיווחו כי הם משוחחים עם בני הנוער על תכניות לעתיד בתחום התעסוקה, וכמחציתם דיווחו כי הם משתפים אותם בחוויותיהם מעולם העבודה. בקרב בני נוער עובדים עלה כי כשני-שלישים מהחונכים מדברים עמם על נורמות בעבודה וכן עוזרים להם בהתמודדות עם קשיים העולים במקום העבודה.

ג. קשיים בתהליך החניכה

במסגרת השאלון ניתנה לחונכים רשימה של קשיים בהם הם היו עשויים להיתקל במהלך החונכות, והם התבקשו לציין ביחס לכל אחד באיזו מידה הוא היווה קושי בעבורם. קשיים אלה אוחדו בנייתוח גורמים לארבעה עולמות תוכן. החונכים דיווחו על קשיים בהתאמה בינם לבין בני הנוער, למשל עקב פערים תרבותיים (36%); על קשיים בתפקוד בני הנוער בחונכות כמו היעדר שיתוף פעולה או מוטיבציה (27%); על קשיים פיזיים כמו מציאת מקום מפגש (21%) ועל קושי באינטראקציה בין

⁵ הדוח הוא מסמך מובנה הכולל שאלות פתוחות בנוגע לנושאים שעלו במפגש וכן מחשבות לקראת המפגש הבא ונושאים עליהם היה החונך רוצה להתייעץ עם הרכז.

החונך לנער/ה (8%). בני הנוער המעיטו להתייחס בראיונות עמם לקשיים בקשר עם החונכים. בין אלה שהתייחסו דווח על קושי כללי ביצירת קשר וביסוס אמון עם אדם חדש ועל חשש מהפרידה.

ד. שביעות רצון ממסלול החונכות

החונכים נשאלו על שביעות רצונם מהיבטים שונים בהתנדבות. לצורך ניתוח המידע אוחדו היגדים של שביעות רצון בניתוח גורמים למדדים מסכמים. הממצאים מצביעים על שביעות רצון גבוהה מהתחומים הבאים: מתכונת התכנית ומטרותיה (89%); תחושת האתגר והעצמאות שיש לחונכים בתכנית (81%); וכן תחושת המועילות לבני הנוער (74%).

בני הנוער הביעו אף הם שביעות רצון מהחונכות וציינו את הפתיחות, הקבלה, האכפתיות והתמיכה שקיבלו במסגרת החונכות. כמו-כן, הובעה שביעות רצון מהאמון שנקם בינם לבין החונכים ומהשוויוניות ביחסים, וכן מהסיוע שניתן להם בתחומי חיים שונים.

ה. תפיסת תרומות החונכות

תרומות נתפסות לבני הנוער - בני הנוער ומקורות המידע השונים התבקשו להתייחס לתרומות החונכות לבני הנוער, כפי שהם תופסים אותן. יש לציין כי חלק מהתרומות מציגות שינוי בחיי בני הנוער ובמצבם, אך לא ניתן לקבוע קשר ישיר וחד-משמעי בין החונכות לשינוי, שכן ייתכנו לכך סיבות אחרות, כגון תרומת שירותים אחרים בהם מטופלים בני הנוער ואף תהליך התבגרותם בחלוף הזמן.

◆ **קבלת תמיכה** - תרומה זו, העולה בקנה אחד עם מטרות התכנית, צוינה על-ידי בני הנוער כמו גם על-ידי החונכים, הרכזים ואנשי השירותים המפנים, כאחת התרומות המרכזיות של התכנית בעבור בני הנוער.

◆ **שיפור הדימוי והערך העצמי של בני הנוער** - כשני-שלישים מהחונכים דיווחו על שיפור בדימוי העצמי של בני הנוער. נושא זה עלה בנושא מרכזי גם בקרב רכזי התכנית ואנשי השירותים, שייחסו את השיפור לחוויה החיובית ולתחושת ההצלחה שבני הנוער חווים במסגרת החונכות.

◆ **שיפור בחייהם של בני הנוער** - בני הנוער דיווחו על קבלת סיוע מהחונכים בתחומים שונים כגון לימודים ועבודה, דבר ששיפר את חייהם ועזר להם להתמודד עם קשיים שחוו. גם החונכים התבקשו להתייחס להיבטים הדנים בשיפור מצבם וחייהם של בני הנוער. כמחצית מהחונכים ציינו שיפור ביחסים הבין-אישיים וכרבע מהם דיווחו על שיפור ההתנהגות והתפקוד הלימודי. כרבע מהחונכים דיווחו על תרומה של התכנית להפחתה (ואף להפסקה) של התנהגויות סיכון כמו עבריינות, שימוש בסמים, עישון וצריכת אלכוהול. חלק מבני הנוער ציינו אף הם תרומה בנושא זה במונחים של "חזרה לדרך הישר" שהתאפשרה הודות לקשר עם החונכים.

תרומות לחונכים - במסגרת השאלון התבקשו החונכים לציין מתוך רשימה עד שלוש תרומות של התכנית בעבורם. מרביתם (70%-80%) דיווחו על תחושת תרומה לזולת ועל תחושת סיפוק. כמו-כן צוינו תרומות בהיבט החברתי: תרומה להפחתת הפער החברתי בחברה הישראלית (43%) ותרומה להבנת צורת החיים של האחר (30%).

סוגיות עיקריות במסלול התעסוקה

א. התפתחויות ושינויים בתחום התעסוקה

בין השלב הראשון לשלב השני של איסוף המידע במסגרת המחקר חלו שינויים בתחום התעסוקה שהתבטאו בהדגשת הנושא כמטרה מרכזית בין מטרות התכנית, ובפיתוח והבניית תחום זה. השינויים שחלו היו בהנחיית לשירותים להפנות בני נוער שיכולים להשתלב בעבודה לפי חוק הנוער (כלומר בני נוער מנותקים מלימודים בגיל 16 ומעלה). כמו-כן, ניתנה אפשרות לשלב בני נוער בתעסוקה ללא חונכות, בעיקר לבני נוער מ"קידום נוער" (שירות לוי התחייבה התכנית לשלב 150 בני נוער בתעסוקה). כדי לא לוותר כליל על תהליך הכנה מקדים, הוחלט כי בני נוער אלה ישתתפו ב-3 מפגשים קבוצתיים של הכנה לעבודה בהנחיית הרכז היישובי. עוד דווח על הצבת יעדים כמותיים לשילוב בני הנוער - שילוב של שליש מבני הנוער בתעסוקה ועוד כמחצית במפגשי הכנה לעולם העבודה.

כדאי לציין, שתחום התעסוקה שולב גם בחונכות האישית בנושא שיחה הכרחי בקשר בין החונכים לבין בני הנוער. כדי לתת לרכזים ולחונכים את הידע הדרוש על מנת שיוכלו לעסוק בנושא עם בני הנוער, הוחלט להוסיף תכני הכשרה והדרכה בנושא תעסוקה הן לרכזים היישוביים והן לחונכים במסגרת המפגשים החודשיים.

ב. מסלול "שילוב בתעסוקה"

פריסת התכנית

במסגרת מסלול "שילוב בתעסוקה" נקלטים בני נוער במקומות עבודה שמנהליהם הביעו נכונות לקחת חלק בתכנית, תוך מתן ליווי ותמיכה. מבדיקה שנערכה בשלב הראשון של איסוף המידע, מסלול זה פעל בחמישה יישובים וכלל 21 בני נוער. בשלב השני לא נעשתה הערכה כמותית של מספר בני הנוער המשולבים, אך לדברי מנהלת התכנית, פועלים בתכנית 12 רשתות תעסוקה ארציות (כגון רשתות בתי קפה או אוכל ומוקדי שירות לקוחות) ו-25 בתי עסק מקומיים (מפעלים, חנויות, חברות גינון מחשבים וכד'), בהם משולבים כ-60 בני נוער מכל היישובים שהשתתפו בתכנית. המידע שיוצג להלן התקבל מראיונות שנערכו עם מעסיקים ועם בני נוער משולבים.

תהליכי הגיוס, ההכנה והליווי של המעסיקים

מעסיקים הפועלים במסגרת התכנית מגויסים דרך המטה הארצי של עלם (במקרה של רשתות או עסקים גדולים), או דרך הרכז (כאשר מדובר בעסק פרטי הפועל ביישוב). המעסיקים שרואינו ציינו כמה סיבות מרכזיות להצטרפותם לתכנית: תרומה לקהילה וסיוע לאוכלוסייה של נוער בסיכון, סיפוק אישי או מדיניות של מקום העבודה לקחת חלק בפרויקטים חברתיים. ישנם מעסיקים שדיווחו על התלבטות האם להיכנס לתכנית בשל חשש ממאפייני בני הנוער בסיכון, נושא זה עלה בעיקר בקרב מעסיקים קטנים.

תהליך ההכנה של מעסיק לקראת כניסתו לתכנית כולל מתן מידע כללי על התכנית ועל בני הנוער שאמורים להיקלט אצלו. מהראיונות עם המעסיקים עולה שביעות רצון מההכנה, אך חלקם גם הביעו רצון לקבל יותר מידע על תכונות בני הנוער ועל מרכיבים באישיותם שעשויים לעזור בתהליך הקליטה או להקשות עליו. מלבד ההכנה, לרכזים היישוביים יש אחריות על יצירת קשר עם המעסיקים (טלפונית) לצורכי עדכון על תפקוד בני הנוער בעבודה ועל קשיים שעולים. המעסיקים הביעו שביעות

רצון מדפוס הקשר עם הרכזים ומהעבודה שהם מבצעים. עם זאת, הרכזים הצביעו על קושי לייצר דפוס עבודה מובנה ומחייב של המעסיק, כמו תדירות קבועה של קשר ועדכון על קשיים בתפקוד בני הנוער, בגלל חשש של הרכזים להפריע להם בהיותם אנשים עסוקים.

תהליך הליווי של בני הנוער במקום העבודה

בני הנוער דיווחו על סיוע מהמעסיק בקליטה ראשונית (קבלה והסבר על העבודה) ועל קשר אישי שנרקם בינו לבינם ועם העובדים במקום. עם זאת, מרבית בני נוער ציינו כי לא היה להם ליווי מסודר של אדם מטעם מקום העבודה. גם מראיונות מעסיקים עולה כי דפוס הליווי אינם מובנים ונעים בין יחסי עובד-מעביד רגילים, הכוללים התייחסות לנושאים הקשורים בעבודה (בדיקה של זמני הגעה, פתירת בעיות), לבין קשר הכולל נגיעה גם בתחומי חיים אחרים, מלבד נושאים הקשורים לעבודה.

שביעות הרצון והקשיים שעולים בתפקוד בני הנוער בעבודה

המעסיקים הביעו שביעות רצון מתפקוד בני הנוער וצינו לטובה את היכולת הגבוהה שהם מפגינים ואת כושר הקליטה שלהם את העבודה. עוד דווח כי בני הנוער מגלים רצינות, אחריות ומוטיבציה ורושמים הישגים טובים בעבודה. כמו-כן צוין כי הם עומדים בדרישות ולרוב מתמידים להגיע וכי נושא זה נמצא במגמת השתפרות מתמדת.

לצד שביעות הרצון, דיווחו מרבית המעסיקים על קשיים ואף על מקרים של פיטורים או עזיבת עובדים; זאת, לאחר ששיחות הבהרה והזהרה לא שיפרו את תפקוד העובד. עם זאת צוין כי מקרים אלה התרחשו בעיקר בתחילת הדרך, ועם הזמן בני נוער שהתמידו השתפרו בתפקודם. אחד הקשיים שצינו המעסיקים הוא היעדר נורמות עבודה כמו היעדרויות, איחורים והופעה לא מסודרת. עוד ציינו המעסיקים קשיים ביחסים בין-אישיים של בני הנוער, המתבטאים בקושי להתנהל עם אנשים חדשים ולהפוך חלק מהצוות. בני הנוער, מצידם, התייחסו לקושי להתמודד עם תחלופת העובדים הגבוהה המאפיינת חלק ממקומות העבודה (למשל, בתי קפה) וקושי להסתדר עם עובדים בגלל הבדלי גיל, שפה ומוצא. עוד העלו בני הנוער קושי להתמודד עם חוסר הניסיון שלהם בתחום התעסוקתי או עם התסכול המלווה לעתים למידה של תחום חדש. בנוסף, צוינו מקרים של קשיים אישיים וחוסר הבנה והתחשבות של מקום העבודה למצבים כאלו.

קשיים ביישום המסלול "שילוב בתעסוקה"

השינויים הרבים שחלו בתחום התעסוקה גרמו לכך שעל כתפי הרכזים מוטלת אחריות רבה להצלחת תחום התעסוקה; זאת, בלי לספק להם הדרכה מספקת להתמודדות עם הנושא וכן זמן למילוי המשימות השונות. בהקשר לכך ציינו הרכזים שני קשיים מרכזיים: תחילה טענו כי הם מקבלים הנחיות מהמטה לשלב בני נוער בתעסוקה ללא הסבר של הרציונל העומד מאחוריהן, דבר המקשה על יישומן. קושי נוסף שעלה קשור בדרך בה בחר המטה למדוד את הצלחת העמידה ביעדי השטח. לטענת הרכזים, במטה יש התייחסות לתוצרים כמותיים (כמה בני נוער שולבו בתעסוקה) יותר מאשר לתהליכים שעוברים בני הנוער עד תחילת העבודה (כגון מפגשי הכנה לעולם העבודה, ריאיון עבודה), זאת למרות שמושקעת עבודה רבה בתהליכים אלה גם אם בסופו של דבר בני הנוער אינם מצליחים להשתלב במקום העבודה.

תרומות התכנית בתחום תעסוקה

תרומות התכנית לבני הנוער - ממקורות המידע השונים עלו כמה תרומות עיקריות של התכנית בתחום התעסוקה:

- ◆ הזדמנות להשתכר וללמוד מקצוע (כגון שירות לקוחות)
- ◆ רכישת כישורי חיים, כגון סבלנות ומיומנויות תקשורת
- ◆ ליווי ותמיכה במקום העבודה סייעו לבני הנוער להתמיד בתעסוקה לאורך זמן.

תרומות התכנית למעסיקים ולמסגרות העבודה - הרכזים היישוביים והמעסיקים דיווחו על תרומה לתדמית של הארגון וליוקרה שלו בקרב הציבור הרחב בהעסקת בני נוער בסיכון. כמו-כן, דווח על תרומה קונקרטייה למקומות העבודה של שילוב בני נוער כעובדים המשמשים כוח עבודה נוסף. תרומות נוספות שציינו המעסיקים היו חיזוק קשר עם גופים עירוניים שנענים לבקשות העסק לאור המעורבות החברתית שלו בקהילה, וגיבוש צוות העובדים שהתגייס לסייע בשילוב של בני הנוער במקום.

יחסי הגומלין בין התכנית לבין השירותים

כאמור, בין הרכזים היישוביים לבין אנשי השירותים המקומיים מתקיימים יחסי עבודה ושיתופי פעולה בנוגע למרכיבים שונים של התכנית. אנשי השירותים המפנים דיווחו על יחסי עבודה טובים ועל תקשורת פתוחה ומקצועית בינם לבין הרכז היישובי. כמו-כן דווח על שתי תרומות עיקריות של התכנית בעבור השירותים: אפשרות לספק לבני הנוער המטופלים בשירות מענה משלים לטיפול, באמצעות חונכות או שילוב בתעסוקה; מקור מידע נוסף בדמות החונכים היכולים לעדכן אותם על מצב בני הנוער.

אל מול שביעות הרצון והתרומות, עולים גם כמה קשיים הנובעים מהיעדר מדיניות מובנית בנוגע לחלוקת התפקידים בין הרכז לבין השירות המפנה. הרכזים טענו כי אנשי השירותים אינם לוקחים מספיק אחריות על בני הנוער ומסירים ידם מהם ברגע שהם משתלבים בתכנית. אנשי השירותים הצביעו על צורך שהרכזים יטלו יותר אחריות ויוזמה בהפניות ובשמירה על קשר בגלל העומס בו שרויים אנשי השירותים. בעקבות היעדר תיאום ציפיות וסטנדרטים ברורים לעבודה משותפת, ההצלחה בקשר עם השירותים הופכת להיות תלויה-פרסונה וטיב הקשר בין איש השירות לבין הרכז. קושי נוסף שעלה קשור בהתנגשות בין האינטרס של אנשי השירותים לשלב בתעסוקה את בני הנוער לבין רצון הרכזים להשתמש בחונכות כפלטפורמה לתעסוקה. לטענת הרכזים, מאז הוחלט על "מפגשי הכנה לעבודה" כחלופה לחונכות, יש שירותים שמעוניינים לעקוף את החונכות ולשלב בתעסוקה בלבד. הרכזים דיווחו על צורך לתאם ציפיות מול השירותים לגבי מטרות השילוב תוך מתן הסבר על שילוב בעבודה לא כמטרה אלא כאמצעי של שיקום, וכן להסביר את החשיבות בפעילויות מקדימות, כגון חונכות או מפגשי הכנה. כדאי לציין כי גם מהספרות על תכניות שילוב בתעסוקה לבני נוער בסיכון עולה כי ליווי אישי אמור להוות חלק אינטגרלי בתכנית המשלבת בני נוער בסיכון בתעסוקה ויש חשיבות ותועלת רבה בשילוב חונך או אדם שימשש מודל לחיקוי (role model) כדי להשיג תוצאות חיוביות במונחים של השתלבות והתמדה בעבודה ורכישת יכולת להתפרנס (Jekielek et al., 2002b).

כיווני פעולה

בשלב הראשון של הערכת התכנית עלו מספר סוגיות שהובאו לדיון בפני צוות התכנית וחברי ועדת ההיגוי ונמצא כי חלקן יושמו במהלך השלב השני של איסוף המידע (שנת 2010). כך, דווח על מיסוד והטמעה של תהליכים בעבודה של הרכזים היישוביים עם החונכים. כמו-כן, תחום התעסוקה, שהומלץ לפתח ולהרחיב בשלב הראשון של הערכה, נמצא בשלבי התפתחות וכבר חלו בו שינויים שונים בעיקר בהצבת יעדים כמותיים, בפיתוח מפגשי הכנה לקראת כניסה לעבודה ובהדרכת החונכים לשלב את הנושא במפגשי החונכות.

ממצאי ההערכה של השלב השני מצביעים על כמה סוגיות שטרם קיבלו התייחסות מספקת במסגרת התכנית ויש לתת עליהן את הדעת:

- ◆ **מיסוד מעורבות השירות המפנה בתהליך החונכות ובשילוב בתעסוקה** - הקשר של בני הנוער והחונכים עם אנשי השירותים המפנים הכרחי, מכיוון שהם הגורם העיקרי הנמצא בקשר עם בני הנוער, ובנוסף הם הגורם המקצועי שאמון על הדרכת החונך או המעסיק במתן פתרונות וייעוץ לקשיים שעולים עם בני הנוער. לכן עולה צורך למצוא דרכים למסד את מעורבותם של אנשי השירותים המפנים בתהליכי הליווי והתמיכה של החונך והמעסיק, וכן של בני הנוער המשולבים בתעסוקה.
- ◆ **הבניית תהליך ההטמעה של מסלול התעסוקה** - ההרחבה והפיתוח של מסלול "שילוב בתעסוקה" בשנת הפעילות האחרונה מצריך בנייה של תורת עבודה, ולא רק לימוד תוך כדי עבודה בשטח. יש לתת את הדעת לכמה נושאים מרכזיים בתהליך ההטמעה:
 - **מתן כלים והכשרה מסודרת לרכזים בתחום התעסוקה** - מהממצאים עולה צורך להבנות הכשרה מסודרת יותר לרכזים על מהות התפקיד, ולספק מידע ורקע על שילוב בני נוער בעולם התעסוקה ועל תכניות שילוב בעולם התעסוקה. כדאי לציין שנושא ההכנה לעולם העבודה הפך בשנים האחרונות לאחד הנושאים "הפופולריים" בארץ ובעולם בעבודה עם בני נוער וצעירים, וניתן להיעזר במידע הקיים בספרות המקצועית (ראו כאהן-סטרבצ'ינסקי ויורוביץ, 2009) ובניסיון בשטח.
 - **שיפור התמיכה ברכזים ובתנאי העבודה** - עולה צורך בשיתוף רב יותר של הרכזים בדרכי היישום של החלטות המטה בשטח תוך התייחסות לקשיים שהם מעלים בנוגע להוצאה לפועל של החלטות המטה.
 - **חשיבה על דרכי מדידת הצלחה ב"שילוב בתעסוקה" (תוצר מול תהליך)** - במדידת הצלחה ב"שילוב בתעסוקה" יש להתייחס לא רק למדדים כמותיים אלא גם לתהליך שעוברים בני הנוער לקראת שילוב במקום העבודה, גם אם לא שולבו לבסוף.
 - **בניית תהליך ליווי בני הנוער במקום העבודה** - עולה צורך במקצוע תהליך הליווי של בני הנוער בעבודה, תוך בחירה בבעל תפקיד שילוה אותם במקום העבודה; יצירת סטנדרטים ברורים לתכני הליווי; מתכונת; וכן מעקב אחר הליווי.
 - **מקצוע דפוסי העבודה של הרכזים עם המעסיקים** - יש לבנות סטנדרטים ברורים של קשר בין הרכז לבין המעסיק, הן בשלבי הקליטה בתכנית והן בתהליך הליווי.

◆ **מיצוב החונכות גם במסגרת המסלול "שילוב בתעסוקה"** - עולה צורך למצוא דרכים לשמור על קיומה של החונכות בתהליך השילוב בתעסוקה, אל מול האפשרות הקיימת כיום לשלב בתעסוקה ללא חונכות. הסיבות לכך הן הייחודיות ונקודות החוזק של החונכות בתכנית, שמתבטאות בגיל החונכים ובליוי ובמעקב הנרחב של עבודתם, המאפשרים מעקב פרטני וערני יותר אחר שילוב בני הנוער בתעסוקה. בנוסף, לנוכח הספרות הממליצה על חונכות ואשר רואה בה גורם התורם לאיכות הקליטה וההשתלבות של בני נוער בעבודה, עולה צורך להמשיך ולשווק את המסלול בשילוב עם תהליך החניכה.

ממצאי המחקר הוצגו בפני צוות התכנית וחברי ועדת ההיגוי של התכנית, ותרמו לשיפור תהליכי העבודה ולשדרוג השירות הניתן לבני הנוער בתכנית.

דברי תודה

חובה נעימה היא לנו להודות לכל אלה אשר סייעו לנו בביצוע המחקר על כל שלביו.

תחילה ברצוננו להודות לבני הנוער על השתתפותם בראיונות, ועל המידע החשוב שסיפקו על עצמם ועל התכנית.

אנו מודים לחונכים בתכנית "דרך המלך", אשר מילאו שאלונים וסיפקו מידע רב על עבודת ההתנדבות ועל התכנית; וכן למעסיקים המשלבים במקום עבודתם בני נוער מהתכנית, על השתתפותם בראיונות ועל תרומתם להבנת נושא השילוב בתעסוקה.

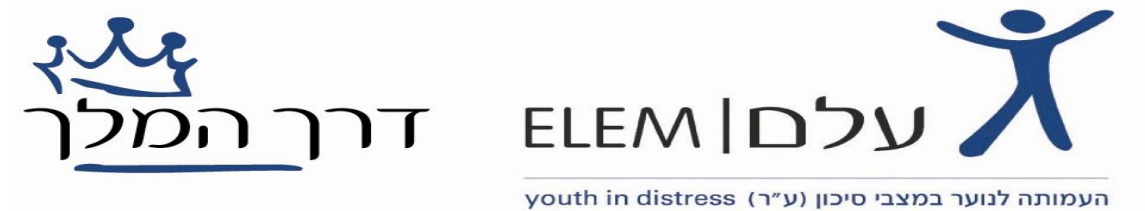
תודה לכל צוות תכנית "דרך המלך" ובמיוחד לאילניה קור, מנהלת התכנית, ולרכזים היישוביים על שיתוף הפעולה הפורה ועל הזמן שהקדישו לנו כדי לספק לנו תמונה רחבה של הפעילות בתכנית.

תודה גם לאנשי המטה של השירותים השותפים בתכנית ולחברי ועדת ההיגוי: אפי ברוור, רחל ארזי, דליה שמואל ואורית אלדר משירות מבחן; אילן שמש מקידום נוער; דורלי לבנסארט ואפרת בן חורין מהקרן לילדים בסיכון במוסד לביטוח לאומי; רחל לדאני ונויא ברעם מאשלים; ענבל דור ושרון קרמר מעלם; וד"ר אהרון יורק - על השתתפותם בראיונות ועל שיתוף פעולה ומתן משוב על השאלונים ומערך המחקר.

תודות לאנשי השירותים המפנים בני נוער לתכנית "דרך המלך" על השתתפותם בראיונות ועל שיתוף הפעולה במענה על טפסים על בני הנוער בתכנית.

אנו מודים גם לעינת ארוך, שהייתה מנהלת "נקודת מפנה" באשלים בשלב הראשון של המחקר, על תמיכתה במהלך ביצוע המחקר.

לבסוף נודה לעמיתינו במאיירס-ג'וינט-מכון ברוקדייל, שסייעו לכל אורך הדרך בתמיכה ובעצה. תודה מיוחדת לבן שלומי על שריכז את עבודת השדה במסירות ובאחריות, וכן למרים כהן-נבות, מנהלת מרכז אנגלברג לילדים ולנוער, על הליווי והתמיכה לאורך כל הדרך. תודה לבלהה אלון וללסלי קליינמן מיחידת עריכה ופרסומים.

זכות גדולה נפלה בחלקנו להסתייע במחקר כה מקיף, יסודי ורב-שלבים, המאפשר מבט לומד ומצמיח על אודות תחילת הדרך המקצועית של תכנית "דרך המלך", המעניקה ליווי אישי והזדמנות אמיתית לשיקום ולהתפתחות אישית ומקצועית למאות בני נוער.

בתקופת המחקר הייתה תכנית "דרך המלך" עדיין בתהליכי גיבוש וחשיבה. ממצאי המחקר על שלביו השונים אפשרו לנו קריאת מפה מדויקת יותר אל מול בני הנוער והמענים המוצעים להם, למול הצרכים ודרכי העבודה של השותפים בקהילה, וכן למול הצרכים השונים של החונכים המתנדבים ושל המעסיקים השותפים בהפעלת התכנית.

אנו רוצים להודות מקרב לב לאשלים, למתן ולבנק הבין-לאומי על שיזמו וקידמו מחקר זה. ובמיוחד תודה אישית לעינת ארוך, שהייתה מנהלת "נקודת מפנה" באשלים ותמכה בביצוע מחקר זה.

הערכה והוקרה רבה לחוקרים של מכון ברוקדייל: לפאולה כאהן-סטרבצ'ינסקי, ליאת סיקרון, ברכי בן סימון ובן שלומי, על הסבלנות, המסירות, הליווי וההכוונה ביחס להמשך הדרך המקצועית.

תודה לחברי ועדת ההיגוי שהיו שותפים בבניית מערך המחקר: לאפי ברוור, מנהל שירות מבחן לנוער; לרחל ארזי, דליה שמואל ואורית אלדר משירות מבחן לנוער; לדורלי לבנסארט ואפרת בן חורין מהקרן לילדים בסיכון במוסד לביטוח לאומי; לאילן שמש מקידום נוער; לרחל לדאני ונויא ברעם מאשלים.

אפרת שפרוט

מנכ"לית עמותת עלים

תוכן עינינים

1	מבוא
3	מטרות המחקר ומערך המחקר
4	מאפייני אוכלוסיית התכנית - בני נוער וחונכים
4	3.1 מאפיינים אישיים ומשפחתיים של בני הנוער
6	3.2 דרכי הגעה של בני הנוער לתכנית
7	3.3 מאפיינים אישיים של החונכים
8	3.4 רקע ומניעים להתנדבות
9	4. תפיסת מטרות התכנית וייחודיותה
10	5. כוח אדם מפעיל בתכנית
10	5.1 מנהלת התכנית
10	5.2 הרכזים היישוביים
12	6. ערוצי הפעילות בתכנית
12	6.1 מסלול חונכות אישית
12	א. תהליך הגיוס, הקליטה והליווי של החונכים
18	ב. דפוסי הפעילות בחונכות
21	ג. קשיים בתהליך החניכה: תפיסת החונכים ובני הנוער
22	ד. שביעות רצון ממסלול החונכות: תפיסת החונכים ובני הנוער
23	ה. תרומות החונכות, לפי תפיסת החונכים ובני הנוער
26	6.2 תחום התעסוקה בתכנית
26	א. התפתחויות בהטמעת תחום התעסוקה
27	ב. קשיים בפיתוח תחום התעסוקה
28	ג. מסלול שילוב בתעסוקה
33	7. יחסי הגומלין בין התכנית לבין השירותים
33	7.1 דפוסי העבודה של השירותים עם התכנית
34	7.2 שביעות רצון וקשיים בשיתוף הפעולה בין השירותים ובין התכנית
35	7.3 תרומות התכנית בעבור השירותים
36	8. כיווני פעולה
39	ביבליוגרפיה
40	נספח: מקורות המידע, הכלים ותחומי הבדיקה

רשימת לוחות

3.1 מאפיינים אישיים ומשפחתיים של בני הנוער

- לוח 1 : מאפיינים סוציו-דמוגרפים של בני הנוער 5
- לוח 2 : עיסוק עיקרי של בני הנוער, לפי גיל..... 5
- לוח 3 : תחומי קושי של בני הנוער, לפי דיווח שירות מפנה..... 6
- 3.2 דרכי הגעה של בני הנוער לתכנית**
- לוח 4 : התפלגות בני הנוער בתכנית, לפי שירות מפנה 6
- 3.3 מאפיינים אישיים של החונכים**
- לוח 5 : מאפיינים אישיים של החונכים 7
- 3.4 רקע ומניעים להתנדבות**
- לוח 6 : מניעים להתנדבות בתכנית, על-פי דיווח המתנדבים..... 9
- 6. ערוצי הפעילות בתכנית**
- לוח 7 : התפלגות בני הנוער בתכנית, לפי מסלולים 12
- 6.1 מסלול חונכות אישית**
- לוח 8 : דרכי גיוס החונכים לתכנית 13
- לוח 9 : שביעות רצון החונכים מהליווי האישי של הרכז היישובי ושל איש השירות המטפל 17
- לוח 10 : משך זמן ההיכרות בין החונכים לבין בני הנוער ורצף החונכות 18
- לוח 11 : מתכונת החונכות : דרכי קשר חונכים לבין בני נוער ותדירות המפגשים 18
- לוח 12 : נושאי השיחות המתקיימות בין החונכים לבין בני הנוער בתדירות גבוהה ("לעתים קרובות" או "תמיד"), לפי מין החונך 19
- לוח 13 : פעילויות ונושאי שיחה בתחום לימודים המתקיימות בין החונכים לבין בני הנוער בתדירות גבוהה ("לעתים קרובות" או "תמיד") 20
- לוח 14 : פעילויות ונושאי שיחה בתחום התעסוקה המתקיימות בין החונכים לבין בני נוער בתדירות גבוהה ("לעתים קרובות" או "תמיד") 21
- לוח 15 : קשיים בתהליך החניכה, על-פי דיווח החונכים 22
- לוח 16 : שביעות רצון החונכים מההתנדבות..... 23